

عنوان مقاله:

وقف در مدارس نظامیه: از ظاهر دینی تا باطن سیاسی

محل انتشار:

اولین همایش ملی کارکرد وقف در توسعه انسانی با تاکید بر وقف علمی (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 9

نویسندگان:

محمود زراعت پیشه - استادیار دانشگاه بیرجند

مجتبی خلیفه - استادیار دانشگاه بیرجند

زینب نوفرستی - دانشجوی ارشد دانشگاه بیرجند

خلاصه مقاله:

بیشترین میزان وقف علمی در تاریخ اسلام را موقوفات مدارس نظامیه به خود اختصاص داده است. این مدارس که بیش از دو قرن بر پا بوده اند، به دلیل ماهیت دو پهلویشان کارکرد مورد توقع از وقف را نیز جهت دهی های مثبت و منفی نموده اند. جهت دهی مثبت این مدارس به ساختارمندی مدارس مربوط می شود تا جایی که می توان تاثیرات وقف را در این ساختارمندی به عنوان تنها عامل در تلقی عموم از مدرسه دانست. با این حال، این منافع ساختاری نباید ما را از خصلت علم ستیزی این مدارس دور سازد. نظامیه ها مدارس در خدمت ایدئولوژی حاکم بودند و با انحصاری کردن علم و به خدمت گرفتن آن برای سرکوب مخالفان لطمه های شدیدی به علم در جهان اسلام وارد کردند که اثرات آن تا به امروز نیز پابرجاست. با مطالعه نحوه به کار بستن وقف از سوی این مدارس می توان اشراف بالاتری به مقوله وقف پیدا کرد. بی شک وقف نمودن تنها کافی نیست و باید کارکرد وقف نیز عالمانه و دور از جهت گیری های خاص مد نظر قرار گیرد. نوشتار حاضر در پی بررسی کارکردهای وقف و نتایج آن و مدارس نظامیه می باشد که بر اساس روش تحقیق تاریخی مبتنی بر روش توصیفی-تحلیلی صورت پذیرفته است.

کلمات کلیدی:

وقف، مدارس، نظامیه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/963433>

